

FIRAT ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV YÖNETMELİĞİ'NE AİT SENATO ESASLARI

Kapsam

MADDE 1- Senato Esasları, Yükseköğretim Kurumu Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ile Fırat Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği çerçevesinde Fırat Üniversitesi enstitüleri tarafından yürütülen lisansüstü öğretim programlarına başvuru, kabul, kayıt ve uygulama ile ilgili genel ve özel koşulları kapsar.

Öğrenci Kontenjanlarının Tespiti ve İlanı

MADDE 2- Lisansüstü programlara alınacak öğrenci sayıları, anabilim dalındaki öğretim üyelerinin talebi, program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun önerisi ile enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenir ve Rektörlük tarafından onaylanır.

MADDE 3- Enstitülerin tezli ya da tezsiz yüksek lisans ve doktora programlarının adları, her programa alınacak öğrenci sayısı, son başvuru tarihi, başvuru şekli, kayıt sırasında istenecek belgeler ve sınav tarihleri her yarıyıl öncesinde Rektörlük tarafından ilan edilir. Lisans derecesini başvurduğu yüksek lisans programdan farklı alanda almış olan adaylar için yapılacak olan Farklı Alan Sınav tarihi aynı ilanda belirtilir. Yüksek lisans için başvurularda farklı alan sınavı gerektirmeyen bölümler ilgili anabilim dalı kurulu görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenir.

MADDE 4- Bir öğrenci, bir ilan döneminde birden fazla anabilim dalı veya enstitüye başvuramaz.

Başvuru ve Değerlendirme

MADDE 5- Lisansüstü programlara başvurular;

a) İlanda belirtilen başvuru evrakları belirtilen tarihler arasında ve belirtilen şekilde (online, şahsen veya vekaletli dilekçe ile) enstitülere teslim edilerek yapılır. İlanda belirtilenden başka şekilde yapılan başvurular ve evraklarını enstitülere teslim etmeyenlerin başvuruları kabul edilmez.

b) Online başvuru işlemlerinde eksik veya hatalı belgesi olan adayların başvurusu geçerli sayılmaz.

c) Tezsiz yüksek lisans mezunları doktora başvuramaz.

ç) Başvuru sırasında beyan edilen iletişim adreslerine sınav vb. konularda yapılan bildirimler tebliğ edilmiş kabul edilir ve yaşanacak aksaklıklardan üniversitemiz sorumlu tutulamaz.

MADDE 6- Tezli yüksek lisans programlarına başvuru ve değerlendirme aşağıdaki esaslara göre yapılır.

a) Başvuruda; başvuru programın puan türünde standart ALES puanı en az 55 olmalıdır. Ancak güzel sanatlar fakültelerinin ve konservatuvarın enstitülerdeki anabilim ve anasanat dallarına öğrenci kabulünde ALES puanı aranmaz.

b) Değerlendirmede; ALES puanının %50'si, lisans mezuniyet notunun %40'ı, varsa YDS veya eş değer sınav puanının %10'u toplanarak başarı puanı hesaplanır. Yabancı dil notunun değerlendirilmesine alınabilmesi için puanın en az 40 olması gerekir.

c) Başarı puanı 60 ve üzerinde olan adaylar başarı puanına göre sıralamaya tabi tutulur. İlan edilen kontenjan kadar asıl ve yedek adaylar belirlenir. Başarı puanının eşitliği halinde lisans mezuniyet notu yüksek olan adaya öncelik verilir.

ç) Lisans derecesini başvurduğu tezli yüksek lisans programından farklı alanda almış olan aday, öncelikle başvurduğu alanla ilgili yazılı olarak yapılacak Farklı Alan Sınavı (FAS)'na alınır. Bu sınavdan 50/100 ve üzerinde puan alan aday, tezli yüksek lisans için bu maddenin (b) bendindeki değerlendirme ölçütlerine tabi tutulur.

d) Bağlı değerlendirme sistemine ilişkin dönüşümlerde YÖK'ün not dönüşüm tablosu esas alınır. Ancak, transkriptinde dörtlük sistem ile birlikte 100'lük sistemle genel not ortalaması varsa YÖK dönüşüm tablosu esas alınmaz.

MADDE 7- Tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde, lisans mezuniyet notu dikkate alınıp en yüksek olandan başlamak üzere adaylar sıralamaya tabi tutulur. İlan edilen kontenjan kadar asıl ve yedek aday belirlenir. Eşitlik halinde ALES puanı dikkate alınır. Eşit puana sahip adayların ALES puanı bulunmadığı takdirde kura çekilir.

MADDE 8- Doktora programına başvuru aşağıdaki esaslara göre yapılır.

a) Yüksek lisans diploması ile başvuranların en az; programın puan türünde ALES ve Yabancı dil sınavından (YDS, YÖKDİL veya eşdeğer sınavlardan) 55 puan alması ve yüksek lisans mezuniyet notu 75/100 ve üzerinde olması gereklidir.

b) Tıp, diş hekimliği, veteriner, eczacılık fakülteleri ile hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli lisans diplomasına veya Sağlık Bakanlığınca düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olup doktora başvuran adayların 65/100 diploma notu, 55 ALES puanı ve Yabancı dil sınavından (YDS, YÖKDİL veya eşdeğer sınavlardan) 55 puan alması gereklidir

c) Lisans derecesiyle (Hazırlık sınıfı hariç dört yıllık lisans diploması) doktora programına başvuranların lisans mezuniyet not ortalamalarının 4 üzerinden en az 3 veya muadili bir puana, 80 ALES puanına ve Yabancı dil sınavından (YDS, YÖKDİL veya eşdeğer sınavlardan) 55 puanına sahip olması gerekir.

ç) Güzel sanatlar fakültelerinin ve konservatuvarın enstitülerdeki anabilim ve anasanat dallarına öğrenci kabulünde; adayların lisans veya yüksek lisans diplomasına sahip olmaları, güzel sanatlar fakülteleri ve konservatuvar mezunları ile diğer fakültelerin eşdeğer programlarından mezun olanlar hariç, yüksek lisans derecesiyle başvuran adayların ALES puanı sözel puan türünde en az 55 puandan, lisans derecesiyle başvuran adayların ise sözel puan türünde en az 80 puanı olmalıdır.

d) Temel tıp bilimlerinde doktora programlarına başvurabilmek için; Tıp Fakültesi mezunlarının YDS'den en az 55 puan alması, temel tıp puanının en az 50 veya ALES sayısal puanının en az 55 olması gerekir. Temel tıp puanı; TUS'un temel tıp bilimleri testi-I inci bölümünden elde edilen standart puanın %70'i, klinik tıp bilimleri testinden elde edilen standart puanın %30'u toplanarak hesaplanır. Tıp Fakültesi mezunu olmayan adayların doktora programlarına başvurabilmek için; yüksek lisans diplomasına veya Diş Hekimliği ve

Veteriner fakülteleri mezunlarının lisans derecesine sahip olmaları ve ALES sayısal puanının en az 55 olması gerekir.

e) Bağlı değerlendirme sistemine ilişkin dönüşümlerde YÖK'ün not dönüşüm tablosu esas alınır. Ancak, transkriptinde dörtlük sistem ile birlikte 100'lük sistemle genel not ortalaması varsa YÖK dönüşüm tablosu esas alınmaz.

MADDE 9- Doktora programına başvuruların değerlendirilmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır.

a) Adayın başvurusunun değerlendirilmesi için öncelikle ilgili program/anabilim dalı başkanlığında yapılacak bilimsel değerlendirme yazılı ve sözlü sınavlarına girmeli ve başarılı olmalıdır.

b) Başarı puanı; ALES notunun %50'si, lisans/yüksek lisans mezuniyet notunun %20'si, Yabancı dil notunun %20'si ile Bilimsel Değerlendirme Sınav notunun %10'u alınarak hesaplanır. Başarı puanı 70 ve üzerinde olan adaylar sıralamaya tabi tutularak, asıl ve yedek listeler belirlenir. Eşitlik halinde ALES notu yüksek olan adaya öncelik verilir.

Giriş Jürilerinin Oluşturulması, Farklı Alan ve Bilimsel değerlendirme sınavları

MADDE 10- a) Farklı Alan Sınavı ve Bilimsel Değerlendirme sınavlarını yapmak üzere Enstitü Yönetim Kurulunca her lisansüstü programı için bir sınav jürisi oluşturulur. Jüriler, ilgili program/anabilim dalından veya öğretim üyesi sayısının yeterli olmaması halinde yakın anabilim dallarından üç veya beş asıl ve iki yedek üyeden oluşur.

b) Farklı Alan Sınavı yazılı olarak yapılır. Sınavda başarılı olmak için sınav puanının 50/100 ve üzeri olması gerekir. Puanı 50/100'den düşük olan veya sınava girmeyen adaylar başarısız kabul edilir.

c) Bilimsel Değerlendirme Sınavı ise yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Yazılı sınav notunun %65'i ile sözlü sınav notunun %35'inin toplamı sınav puanı olarak alınır. Sınavda başarılı olmak için sınav puanının 50/100 ve üzeri olması gerekir. Puanı 50/100'den düşük olan veya sınavlardan birine girmeyen adaylar başarısız kabul edilir.

ç) Sınavlar bir tutanakla kayıt altına alınır ve sınav evrakları en geç üç gün içinde enstitüye gönderilir.

Yabancı uyruklu aday Başvuruları

MADDE 11- Yurtdışından lisansüstü programlarına başvuran adaylar için aşağıdaki esaslar uygulanır.

a) Öğretim elemanı ve araştırmacı yetiştirilmesi amacıyla yapılan antlaşmalar çerçevesinde, Türk Cumhuriyetlerinin ve Türk topluluklarının üniversiteleri ile yabancı ülkelerin üniversitelerinden gelen öğrenciler, dersleri takip edebilecek derecede Türkiye Türkçesi bildiğini belgelemek şartıyla, alanlarıyla ilgili anabilim dallarının lisansüstü programlarına, anabilim dalı kurul kararı ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile sınavsız olarak kabul edilirler.

b) Anabilim dalında yabancı dilde lisansüstü eğitim ve öğretim verebilecek öğretim üyeleri bulunduğu takdirde, program yürütme kurulu/anabilim dalı kurul kararı ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile yabancı uyruklu öğrenci alınabilir. Yabancı dilde lisansüstü öğretime alınacak yabancı uyruklu öğrenciler, kullanılacak olan dili, öğrenimini yürütecek düzeyde

bildiğini belgelendirmek şartıyla sınavsız olarak kabul edilir. Başvuru esnasında bunu belgelendiremeyen yabancı uyruklu adayların başvuruları, 2 (iki) yarıyıl içinde yabancı dil şartını sağlamaları ve buna ilişkin belgeyi ilgili enstitüye teslim etmeleri koşuluyla kabul edilir. Belirtilen süre içerisinde yabancı dil belgesini getirmeyen öğrencilerin kayıtları silinir. Başvuru sırasında kontenjan nedeniyle bir tercih yapılması gereken durumlarda dil belgesi olan adaya öncelik verilir.

c) Bu maddenin (a) bendi kapsamı dışındaki yabancı uyruklu öğrenciler, Türkçe eğitim veren programlara başvurmaları durumunda Türkiye Türkçesi bildiklerini belgelendirmelidir. Aksi durumda, Türkçe öğrenmeleri için 2 (iki) yarıyıl süre tanınır. Türkçe öğrenimi için geçen bu süre lisansüstü eğitim süresinden sayılamaz. Bu süre sonunda başarılı olamayan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

ç) Karşılıklı değişim programları çerçevesinde yurtiçi ve yurt dışındaki yükseköğrenim kurumlarından alınan lisansüstü derslerin kodu, adı ve kredisi öğrencinin not döküm belgesine eklenir. Ancak bu derslerden eğitim-öğretim programında eşdeğeri olan veya yerine sayılabilecek derslerin kredileri zorunlu krediye sayılır.

d) Yabancı uyruklu öğrenciler doktora programına başvurabilmek için ana dilleri dışında YDS veya eşdeğer sınavlardan en az 55 puan almalıdır.

e) Lisansüstü programlara başvuran ve lisans eğitiminin tamamını yurt dışında tamamlayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı adayların programın puan türünde en az 55 ALES puanı veya bu taban puanına karşılık gösterilen eşdeğer uluslararası sınav puanı ile başvuru yapabilirler.

Danışman Atama Süreci ve Öğretim Üyelerinde Aranılan Nitelikler

MADDE 12- a) Yüksek lisans veya doktora programını kazanan öğrencilere; program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu tarafından ilk iki hafta içinde öncelikle ilgili anabilim/bilim dalında kontenjan talep eden öğretim üyeleri içerisinde öğrenci ve ilgili öğretim üyesinin görüşü ile danışman belirlenir, enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile Üniversitenin diğer öğretim üyeleri arasından da danışman atanabilir.

b) Danışman atanmadığı durumlarda, danışmanlık görevi anabilim dalı başkanı/program koordinatörü tarafından yürütülür.

c) Rektörlüğün onayı alınmak şartıyla üniversitede ek görevli veya geçici süre ile görevli yabancı uyruklu öğretim üyelerine danışmanlık görevi verilebilir. Üniversitede danışman niteliklerine sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde veya tez çalışmasının niteliği gerektiriyorsa enstitü yönetim kurulunun önerisi ve Rektörlüğün onayı ile başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi de danışman olarak seçilebilir.

MADDE 13- Tezli yüksek lisans programlarında danışman olarak atanacak öğretim üyesi, ön lisans, lisans veya lisansüstü programların birinde en az bir yıl ders vermiş olmalıdır. Ancak tezsiz yüksek lisans programlarında veya yürütücülüğünü yaptığı projelerinde bursiyer kontenjanı bulunanlarda bu şart aranmaz.

MADDE 14- Doktora programlarında danışman olarak atanacak öğretim üyesinin;

a) Tıp, veteriner ve diş hekimliği fakülteleri anabilim dalları hariç doktora programlarında öğretim üyelerinin doktora tezi yönetebilmesi için, başarıyla tamamlanmış en az bir yüksek lisans tezi yönetmiş olması gerekir.

b) Fen Bilimleri ve Sağlık Bilimleri enstitülerinde, aynı anda üç öğrenciye doktora danışmanı olarak atanabilmesi için h-İndeks (Web of Science veya Scopus taraması) değerinin en az üç, daha fazlası için beş olması gerekir.

c) Eğitim Bilimleri Enstitüsünde, aynı anda birden fazla öğrenciye doktora danışmanı olarak atanabilmesi için SSCI, SCI-Expanded, AHCI veya Alan indeksleri (ISI Database'e giren tüm indeksler, Australian Education Index, British Education Index, ERIC ve Education Index) kapsamındaki dergilerde en az bir yayınının olması gerekmektedir.

ç) Sosyal Bilimler Enstitüsünde, aynı anda birden fazla öğrenciye doktora danışmanı olarak atanabilmesi için SSCI, SCI-Expanded, AHCI veya Alan indeksleri kapsamındaki dergilerde en az bir yayınının olması gerekmektedir.

MADDE 15- Danışman değişikliği, danışman veya öğrencinin program koordinatörlüğü / anabilim dalı başkanlığına yazılı başvurusu üzerine, ilk danışman atamasında izlenen usul takip edilerek yapılır.

MADDE 16- Lisansüstü eğitim sürecinde danışmanlık yükü ile ilgili esaslar;

a) Bir öğretim üyesine, en az 2 (iki) tanesi yabancı uyruklu öğrenci olmak kaydıyla 12 (on iki) lisansüstü öğrencinin danışmanlığı verilebilir.

b) Yükseköğretim Kurumu ya da üst kurullarında yer değiştiren veya emekliye ayrılan öğretim üyelerinin 15 gün içinde talep etmesi halinde başlamış olduğu tez danışmanlıkları süreç tamamlanıncaya kadar devam edebilir.

c) Üst üste iki yarıyıl kayıt yaptırmayan öğrencilerin danışmanlığı öğretim üyesinin danışmanlık yükünden düşülür ve kayıt yaptırdığı zaman yeniden danışman atanır.

ç) Yurtdışı görevlendirmelerde altı aydan sonra danışmanlık görevi sona erer ve yeni bir danışman atanır.

MADDE 17- İkinci tez danışmanı atanmasında dikkat edilecek esaslar;

a) Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda atanacak ikinci tez danışmanı, üniversite kadrosu veya üniversite kadrosu dışından kamu/özel bir kurum/kuruluşta görevli en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir.

b) İkinci tez danışmanının atanması, danışmanın gerekçeli önerisi, program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu kararı, tez konusunda enstitü müdürünün seçeceği bir veya iki hakemin olumlu raporu üzerine, tez konusu onaylandıktan sonra enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. İki ortak danışmanlığı olan öğretim üyesinin danışmanlık yükü 1 (bir) olarak kabul edilir.

c) Tez konusunun değişmesi halinde veya gerekli görüldüğü durumlarda ikinci tez danışmanı aynı yöntemle değiştirilebilir.

ç) İkinci tez danışmanı, danışmanlık ücreti alamaz.

Dersler

MADDE 18- Lisansüstü ders kayıtlarına ilişkin olarak;

a) Bir öğrenci; bir yarıyılıda seminer, tez ve dönem projesi hariç normal şartlarda en çok 15 ulusal kredi ve tekrar almak zorunda kaldığı ders olması halinde en çok 18 ulusal kredilik derse kaydolabilir.

b) Danışmanın onayı ile öğrenci, o yarıyılıda aldığı derslerden bazılarını, dersler başladıktan en çok iki hafta içinde bırakabilir veya programına bazı dersleri ekleyebilir.

c) Bir öğrenci, kayıtlı olduğu lisansüstü program süresi içinde bir öğretim üyesinden; seminer, uzmanlık alanı dersi, tez ve dönem projesi hariç kredili derslerin en fazla %50'sini alabilir.

ç) Bir yarıyılıda, bir öğretim üyesi ortak dersler dışında en fazla 12 (oniki) ulusal kredilik ders açabilir. Bu derslerin en fazla 6 (altı) ulusal kredisi eğitim dili Türkçe olan programlarda, 6 (altı) ulusal kredisi eğitim dili yabancı olan programlarda açılabilir. Ancak eğitim dili Türkçe olan programlarda aynı anabilim dalındaki yüksek lisans programı dersleri ile doktora programı dersleri birbirinden farklı ise bir programda en fazla 6 (altı) ulusal kredilik ders olmak üzere toplam 9 (dokuz) ulusal kredilik ders açılabilir.

d) Mücbir sebepler (emeklilik, ölüm, istifa, nakil vb.) ile anabilim dalındaki öğretim üye sayısının azalması durumunda herhangi bir öğretim üyesinin açabileceği azami ulusal kredi ders belirlemelerinde Enstitü Yönetim Kurulu yetkilidir.

MADDE 19- Öğrenciler, lisansüstü öğrenimleri süresince bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren bir derse ek olarak;

a) Fen Bilimleri Enstitüsü programlarında zorunlu derslerden en az bir ders,

b) Sağlık Bilimleri Enstitüsü programlarında Enstitünün zorunlu ortak derslerini almalıdır.

Seminer Dersi

MADDE 20- Seminer dersi, tez danışmanı sorumluluğunda yürütülür. Seminerin sunulacağı yer ve zaman, ilgili program yürütme kurulu/anabilim dalı tarafından o dönemin sonunda belirlenir ve bu durum bir hafta önceden ilan edilir. Seminer çalışması danışman tarafından anabilim dalı başkanlığına önerilen üç kişilik jüri tarafından başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Seminer dersinin ulusal kredisi olmayıp 6 AKTS'dir. Başarısız olunması durumunda aynı öğretim döneminde olmak koşuluyla 30 (otuz) gün içerisinde yeni bir hak tanınır. Ciltli bir adet seminer kitapçığı tutanakla birlikte enstitüye teslim edilir.

Uzmanlık Alanı Dersi

MADDE 21- Lisansüstü programlarda uzmanlık alanı derslerinin açılması ve yürütülmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır.

a) Lisansüstü tez danışmanı, danışman atamasını takiben, uzmanlık alanı dersi açabilir.

b) Lisansüstü danışmanlığı bulunmayan öğretim üyesi uzmanlık alanı dersi açamaz.

c) Uzmanlık alanı dersi (6 teorik + 0 uygulama) olarak düzenlenir ve başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir.

ç) Uzmanlık alanı dersi sınav yüküne dâhil değildir; resmi tatil ve izinli günler hariç, eğitim-öğretim takvimi dışında ders yüküne dâhildir.

d) İkinci tez danışmanı uzmanlık alanı dersi açamaz.

Avrupa Kredi Transfer Sistemi

Madde 22- Diploma eki olarak AKTS kredi sistemi geçerlidir. Seminer, uzmanlık alanı dersi, tez ve dönemlik proje dersleri için AKTS kredi sistemi aşağıdaki esaslara göre belirlenir:

- a) Tez çalışmasının AKTS'si 24 olup tez önerisinin kabul edildiği yarıyıldan itibaren verilir.
- b) Lisansüstü programların kredi veya Yükseköğretim Kurulu tarafından ilgili programın yer aldığı diploma düzeyi ve alan için Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesine göre belirlenen kredi aralığı ve öğrencilerin çalışma saati göz önünde tutularak AKTS kredisi belirlenir.
- c) Bir lisansüstü dersin yarıyıl ulusal kredi değeri, bir yarıyıl devam eden dersin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama veya laboratuvar saatinin yarısının toplamıdır.

MADDE 23- Lisansüstü derslerin sınav programının belirlenmesi, yürütülmesi ve sonuçlandırılması aşağıdaki esaslara göre yapılır.

- a) Sınav programları, program koordinatörlükleri/anabilim dalı başkanlıkları tarafından hazırlanır ve sınav dönemi başlamadan en az iki hafta önce ilân edilir. Sınavlar, programda gösterilen gün, saat ve yerde yapılır.
- b) Sınavlar yazılı olarak yapılır. Ancak, her yarıyıl başında ders sorumlusunun isteği üzerine program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun kararıyla sınavlar sözlü ve yazılı olarak yapılabilir. Sınavın sözlü yapılması halinde sorular bir tutanakla kayıt altına alınır. Sorumlu öğretim elemanının sınav günü Üniversitede bulunmaması halinde, sınavı kimin yapacağı program koordinatörü/anabilim dalı başkanı tarafından belirlenerek, enstitü müdürlüğüne bildirilir. Sınavların düzenli bir şekilde yürütülmesinden program koordinatörü/anabilim dalı başkanı sorumludur.
- c) Ayrı ders niteliğindeki uygulama ve uzmanlık alanı özel konuları, proje, klinik uygulamaları, seminer vb. ile ilgili değerlendirmeler de ara sınav yerine geçebilir. Ancak, dönem başında öğrenciye dağıtılan ders uygulama belgesinde bu uygulamalar belirtilip bir kopyası da enstitüye gönderilmek zorundadır.
- ç) Sınav sonuçları enstitünün belirlediği süre içerisinde ilân edilir. Sınav evrakı program/anabilim dalında iki yıl saklanır.
- d) Öğrenci sınav sonuçlarına, sonuçların ilanından itibaren en geç bir hafta içinde enstitü müdürlüğü nezdinde itiraz edebilir. Sınav evrakı, ders sorumlusu tarafından incelenir; maddî hata varsa, anabilim dalı başkanı ve enstitü müdürünün onayı ile düzeltilir.
- e) Ara sınavlara enstitü yönetim kurulunca kabul edilen mazereti nedeniyle katılmayan öğrencilere, Genel Sınav takviminden önce sınav hakkı verilir.
- f) Genel Sınavdan başarısız olan veya giremeyen öğrencilere bütünleme sınav hakkı verilir.

Lisansüstü Derslerde Ölçme ve Değerlendirme

MADDE 24- Lisansüstü derslerin dönem sonu ölçme ve değerlendirme esasları aşağıda belirtilmiştir.

- a) Kredili bir dersin dönem sonu başarı notu, ara sınav notu ile genel sınav notunun aritmetik ortalaması alınarak hesaplanır ve aşağıdaki çizelgeye göre harf notlarından biri başarı notu olarak verilir:

Katalog Değeri (puan)	Harf Notu	Katsayı

90-100	AA	4.00
85-89	BA	3.50
80-84	BB	3.00
75-79	CB	2.50
70-74	CC	2.00
65-69	DC	1.50
0-64	FF	0.00

Yukarıdaki çizelgede verilen harf notlarının dışında kalan değerlendirmeler için de aşağıdaki harfler kullanılır:

B : Başarılı

K : Başarısız/Kaldı

D : Devamsız

G : Girmede

b) Bir dersten başarılı sayılmak için yüksek lisansta en az DC, doktora en az CB notu almak gerekir.

c) Seminer, dönem projesi, uzmanlık alanı dersi ve tez değerlendirmeleri, Başarılı/Başarısız (B/K) şeklinde yapılır. B ve K notları, genel not ortalamasına katılmaz. Devam zorunluluğunu yerine getirmeyen öğrenci genel sınava girme hakkı elde edemez, Devamsız (D) sayılır ve bu durumdaki öğrencilerin harf notu FF olarak işlem görür. Sınavlara katılmayan öğrencilere Girmede (G) notu verilir ve FF olarak işlem görür.

ç) Öğrencinin bir dersten aldığı ağırlıklı not, o dersin kredi değeri ile öğrencinin aldığı başarı notu katsayısı çarpılarak bulunur. Genel Not Ortalaması (GNO), alınan derslerin ağırlıklı notları toplamının ders kredileri toplamına bölünmesi ile elde edilir.

d) GNO, öğrencinin lisansüstü programa kabul edilmişinden itibaren ilgili programdaki en az ders yükünü tamamlamak amacıyla almış olduğu derslerin tümü (hazırlık programı dersleri hariç) dikkate alınarak hesaplanır. Öğrenci, ders döneminde olmak koşuluyla, GNO'sunu yükseltmek amacıyla başarılı olduğu dersleri tekrarlayabilir. Tekrar edilen derslerden alınan son not geçerlidir.

Bilimsel Hazırlık Programı

MADDE 25- Yüksek lisans ve doktora programlarına kabul edilen öğrencilerden lisans veya yüksek lisans derecesini kabul edildikleri yüksek lisans veya doktora programından farklı alanlarda almış olan adaylar için, program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun teklifi ve enstitü yönetim kurulu kararıyla bilimsel hazırlık programı uygulanabilir.

a) Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok iki yarıyıdır. Yaz öğretimi bu süreye dahil edilmez. Bu süre dönem izinleri dışında uzatılamaz ve süre sonunda başarılı olamayan öğrencinin ilişkisi kesilir.

b) Bilimsel hazırlık programında alınacak olan dersler ve toplam kredi miktarı, program yürütme kurulu/ilgili anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenir. Bilimsel hazırlık programında alınacak dersler en az 10 ulusal kredi olmalıdır.

c) Bilimsel hazırlık programında bir öğrenci bir yarıyılta en çok 15 ulusal kredilik ders alabilir. Bilimsel hazırlık programında alınması gereken zorunlu dersler; yüksek lisans programları için lisans programlarından, doktora programları için lisans ve/veya yüksek lisans programlarından da seçilebilir.

ç) Bilimsel hazırlık programında alınması zorunlu dersler ilgili lisansüstü programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçmez. Ancak bilimsel hazırlık programındaki bir öğrenci, bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile lisansüstü programa yönelik dersler de alabilir.

d) Bilimsel hazırlık programı ile ilgili derslere devam, sınavlar, ders notları, derslerden başarılı sayılma koşulları ve ders tekrarı gibi konularda ilgili lisans/lisansüstü programların uygulama esasları dikkate alınır.

e) Bilimsel hazırlık programına kaydedilen öğrenciler, lisansüstü öğretimdeki diğer öğrencilerle aynı haklara sahiptir.

f) Bilimsel hazırlık programında alınan dersler, öğrenim durum belgesinde (transkript) görülür, ancak ağırlıklı not ortalamasına katılmaz.

g) Bilimsel hazırlıkta geçirilecek süre öğrencinin lisansüstü program süresinden sayılmaz.

ğ) Bu programa özel öğrenci kabul edilmez.

Tezli yüksek lisans programı

MADDE 26- a) Tezli yüksek lisans programı toplam 21 ulusal ve 120 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla en az yedi ders ile seminer dersi ve tez çalışmasından oluşur. Seminer dersi ve tez çalışması kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir.

b) Tezli yüksek lisans programı bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS kredisinden az olamaz.

c) Öğrenci, en geç danışman atanmasını izleyen dönemden itibaren her yarıyıl tez çalışması için kayıt yaptırmak zorundadır.

ç) Öğrencinin alacağı derslerin en çok ikisi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla, lisans derslerinden seçilebilir. Ayrıca enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden en fazla iki ders alabilir.

d) Tezli yüksek lisans programı ikinci lisansüstü öğretim programı olarak yürütülebilir.

Süre

MADDE 27- a) Tezli yüksek lisans programının süresi, her dönem için kayıt yaptıırıp yaptırmadığına bakılmaksızın dört yarıyıl olup, program en çok altı yarıyılta tamamlanır.

b) Dört yarıyıl sonunda öğretim planında yer alan kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayamayan veya bu süre içerisinde başarı koşullarını/ölçütlerini yerine getiremeyen; azami süreler içerisinde ise tez çalışmasında ve tez savunmasında başarısız olan veya tez savunmasına girmeyen öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

Yüksek Lisans Tez Önerisi

MADDE 28- Tez önerisi, en erken ikinci yarıyılın başında veya en geç ikinci yarıyılın sonunda danışman tarafından program koordinatörü/anabilim dalı başkanlığına sunulur. Program koordinatörlüğü/anabilim dalı başkanlığınca tez önerisi, ilgili kurulda tartışıldıktan sonra gerekli düzeltmeler yapılarak enstitüye sunulur. Enstitü yönetim kurulunda onaylandıktan sonra tez konusu kesinleşir.

MADDE 29- Lisansüstü tez çalışması insan ve hayvan üzerinde uygulama yapılarak gerçekleştiriliyorsa, ilgili etik kurullardan Etik Kurul İzin Belgesi alınarak Tez Öneri Formu ile birlikte enstitüye teslim edilir. Anket veya ölçek uygulanan soru cevap tarzı tez önerilerinde, Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu alınmış olsa dahi etik kurul onayı zorunludur. Yasal veya Özel İzin Belgesi gerektiren durumlarda, tez önerisiyle birlikte gerekli izin belgelerinin verilmesi gerekmektedir.

Yüksek lisans tez jürisi

MADDE 30- Yüksek lisans tez jürisi; tez danışmanı ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile aşağıdaki esaslara göre belirlenir:

a) Danışman hariç, program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu tarafından jüri (asıl+yedek) sayısının iki katı kadar jüri adayı uzmanlık alanlarıyla birlikte enstitüye gönderilir. Enstitü yönetim kurulu tarafından tez jürisi kesinleştirilir.

b) Yüksek lisans tez jürisi, biri öğrencinin tez danışmanı, en az biri de Üniversite dışından olmak üzere üç veya beş öğretim üyesinden oluşur. Asıl üyelerin dışında biri ilgili anabilim dalında ve biri kurum dışından olmak üzere iki yedek üye seçilir. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz.

c) Kurum dışından seçilen öğretim üyesi diğer yükseköğretim kurumları veya yükseköğretim kurumları dışındaki kurum ve kuruluşlarda görev yapan doktor unvanına sahip uzmanlardan olmalıdır.

Yüksek lisans tezinin sonuçlanması

MADDE 31- a) Tezli yüksek lisans programında eğitim alan bir öğrenci, elde ettiği sonuçları ilgili Enstitü tarafından belirlenen yazım kurallarına uygun biçimde yazar ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunur.

b) Yüksek lisans tezinin savunmasından önce öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dahilindeki kabul edilebilir benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Rapordaki verilerde jüri üyeleri tarafından tespit edilen bir intihalın olması halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

c) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin istenen sayıda nüshasını tez danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin nüshalarını anabilim dalı/program başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye gönderir.

ç) Jüri üyeleri, tezin teslim tarihinden itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez sınavı, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık ortamlarda gerçekleştirilir.

d) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Bu karar enstitü anabilim dalı/program başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir.

e) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

f) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci, en geç üç ay içinde düzeltmeleri yapılan tezi bu maddenin (b) bendinde belirtilen süreç uygulanarak aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da başarısız bulunarak tezi kabul edilmeyen öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

g) Tezi reddedilen öğrencinin talepte bulunması halinde, tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir. Tezsiz yüksek lisans programının gereklerini yerine getirememiş öğrencilere koşulları tamamlamak için bir yarıyıl süre verilir.

Tezli yüksek lisans diploması

MADDE 32- a) Tez sınavında başarılı olmak ve mezuniyet için gerekli diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, yüksek lisans tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan yüksek lisans öğrencisine tezli yüksek lisans diploması verilir. Enstitü yönetim kurulu talep halinde teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde program ile ilişkisi kesilir.

b) Adayın, mezuniyet tarihi, tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalanan nüshasının teslim edildiği tarihtir.

c) Tezli yüksek lisans diplomasında tezin tamamlandığı anabilim dalındaki programın Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış adı bulunur.

Tezsiz Yüksek Lisans programı

MADDE 33- a) Tezsiz yüksek lisans programı toplam otuz ulusal krediden ve 60 AKTS'den az olmamak kaydıyla en az on ders ile dönem projesi dersinden oluşur. Öğrenci, dönem projesi dersinin alındığı yarıyıldan önce dönem projesi dersine kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda yazılı proje ve/veya rapor vermek zorundadır. Dönem projesi dersi kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir.

b) Tezsiz yüksek lisans programı birinci ve ikinci öğretimde yürütülebilir.

c) Tezsiz yüksek lisans programı, program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile uzaktan eğitim programı olarak da yürütülebilir.

ç) Uzaktan eğitim tezsiz yüksek lisans programlarında derse devam oranı %70 olup, internet üzerinden derse katılım esas alınır.

d) Tezsiz yüksek lisans programında anabilim dalı başkanlığı, en geç birinci yarıyılın sonuna kadar, her öğrenci için ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesi veya doktora derecesine sahip bir öğretim görevlisini belirler.

e) Öğrencinin alacağı derslerin en çok üçü, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla, lisans derslerinden seçilebilir.

f) Tezsiz yüksek lisans programını azami süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, her dönem için kayıt yaptıırıp yaptırmadığına bakılmaksızın en az iki yarıyıl, en çok üç yarıyıldır. Bu sürenin sonunda başarısız olan veya programı tamamlayamayan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

g) Tezsiz yüksek lisans programının sonunda yeterlik sınavı uygulanabilir. Bu sınav, anabilim dalı başkanlığınca kurulan jüri tarafından o dönem mezunlarının hepsi için toplu halde yazılı

veya sözlü olarak yapılır. Sonuç enstitüye bildirilir. Sınavda başarısız olan öğrenci, üç ay içerisinde tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

ğ) Kredili derslerini, dönem projesini ve yeterlik sınavını başarıyla tamamlayan yüksek lisans öğrencisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir. Diploma üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu anabilim dalındaki programın Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış adı bulunur.

Tezli ve tezsiz yüksek lisans programları arasında geçiş

MADDE 34- a) Tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, tezli yüksek lisans programının başvuru koşullarını yerine getirmek kaydıyla, aynı anabilim dalındaki tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Geçiş, öğrencinin isteği üzerine danışmanın ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun olumlu görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile yapılır. Geçiş için şu koşulların sağlanması gerekir;

1- Öğrencinin başarı puanı, başvurduğu programa en son yarıyılta alınan tezli yüksek lisans öğrencilerinin başarı puanlarının ortalamasından yüksek olmalıdır.

2- Geçiş başvurusu yalnız ilk yarıyıl sonunda yapılabilir.

3- En az bir yarıyıl ders almış ve almış olduğu dersleri başarmış olmalıdır.

4- Önceki programda alınan dersler danışman ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun olumlu görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile geçiş yapılan programdaki derslerin yerine sayılabilir.

b) Tezli yüksek lisans programındaki bir öğrenci, talep etmesi halinde program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun olumlu görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile aynı anabilim dalındaki tezsiz yüksek lisans programına geçiş yapabilir. Geçiş için tezsiz yüksek lisans programının koşullarını sağlaması istenir. Önceki programda alınan dersler danışman ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun olumlu görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile geçiş yapılan programdaki derslerin yerine sayılabilir.

Doktora Programı

MADDE 35- Doktora programı;

a) Tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için toplam 21 ulusal krediden az olmamak koşuluyla; en az yedi ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması ile her eğitim öğretim döneminde en az 60 AKTS olacak şekilde en az 240 AKTS kredisinden oluşur.

b) Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için ise en az 42 ulusal kredilik on dört ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması ile her eğitim öğretim döneminde en az 60 AKTS olacak şekilde toplam en az 300 AKTS kredisinden oluşur.

c) Doktora programlarında anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en fazla iki, lisans derecesiyle kabul edilmiş öğrenciler için en fazla dört ders seçilebilir.

ç) Lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz.

d) Doktora programları ikinci öğretim olarak açılmaz.

Doktora Yeterlik Sınavı

MADDE 36- a) Doktora yeterlik sınavı, güz yarıyılı için Kasım-Aralık, bahar yarıyılı için ise Nisan-Mayıs aylarında yapılır:

b) Yeterlik sınavı, derslerini ve seminerini tamamlayan öğrencinin alanındaki temel konular ve kavramlar ile doktora çalışmasıyla ilgili bilimsel araştırma derinliğine sahip olup olmadığının ölçülmesidir. Bir öğrenci bir yılda en fazla iki kez yeterlik sınavına girer.

c) Yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en geç beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır.

ç) Doktora yeterlik komitesi, enstitü anabilim dalı kurulu tarafından önerilen ve enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan beş kişiden oluşur. Komite üyeleri üç yılda bir yenilenir, yeterli öğretim üyesi bulunan anabilim dallarında üyelerin en az üçü değiştirilir. Yeterlik komitesi, danışmanın başvurusu üzerine, yeterlik sınav jüri üyelerini ilgili enstitüye önerir. Sınav jürisi ve sınav tarihi Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile belirlenir.

d) Yeterlik sınav jürisi en az ikisi üniversitemiz dışından olmak üzere, danışman dahil beş öğretim üyesinden oluşur. En az birisi üniversitemiz dışından olmak üzere 2 yedek üye belirlenir.

e) Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda enstitü yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur.

f) Yeterlik sınavının tarihi, yeri ve saati en az iki hafta önceden, ilgili anabilim dalında ilan edilir. Yeterlik sınavı toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

g) Yabancı uyruklu öğrenciler, alındıkları eğitim diline göre sınava tabi tutulurlar.

ğ) Yeterlik sınavı yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Bilim dalı içeren alanlarda sınav sorularının %40'ı temel konulardan, %60'ı ise öğrencinin bilim dalı konularından oluşur. Yazılı sınavda başarılı olan (50/100 ve üzeri puan alan) öğrenci sözlü sınava alınır. Yazılı sınav süresi en az 90 dakika, sözlü sınav süresi ise en az 60 dakikadır. Öğrencinin yeterlik sınavından başarılı sayılabilmesi için, yazılı sınav notunun %65'i ile sözlü sınav notunun %35'inin toplamı en az 65/100 olmalıdır. Sınav jürileri öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

h) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci bir sonraki yarıyıl da aynı jüri tarafından tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir.

ı) Yeterlik sınavı jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, toplam kredi miktarının üçte birini geçmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını isteyebilir. Öğrenci, ilgili enstitü kararıyla belirlenecek dersleri başarmak (75/100 almak) zorundadır.

Tez İzleme Komitesi

MADDE 37- Tez izleme komitesi aşağıdaki esaslara göre oluşturulur.

a) Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için anabilim dalı kurulunun önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.

b) Tez izleme komitesi üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede tez danışmanı ile anabilim dalı içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının atanması durumunda ikinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir.

c) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, danışmanın gerekçeli yazılı isteği üzerine anabilim dalı başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile üyelere değişiklik yapılabilir.

ç) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

d) Öğrencinin tez savunmasına girebilmesi için en az 3 olumlu tez izleme komite raporu olmalıdır. Tez izleme komite raporunun olmaması durumunda öğrenci başarısız olarak kabul edilir. Başarısız tez izleme komite raporu döneminde Doktora tezi AKTS kredisi verilmez.

Tez önerisi savunması

MADDE 38- a) Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, dönem başında doktora tezi dersini alır ve en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Tez önerisinin verilmemesi veya kabul edilmemesi halinde Doktora tezi AKTS kredisi verilmez.

b) Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır.

c) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul, düzeltme veya reddedileceğine salt çoğunlukla karar verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Bu süre sonunda kabul veya ret yönünde salt çoğunlukla verilen karar, anabilim dalı başkanlığınca işlemin bitişini izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

ç) Tez önerisi savunmasına, geçerli bir mazereti olmaksızın bu maddenin a fıkrasında belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.

d) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

Doktora Tezinin sonuçlandırılması

MADDE 39- Öğrenci; tez savunmasına girebilmek için en az 3 olumlu tez izleme komite raporu, en az 240 AKTS kredisi almalı ve aşağıdaki yayın şartlarından en az birini yerine getirmelidir.

Fen Bilimleri Enstitüsü

a) Doktora tezinden üretilmiş uluslararası hakemli bir dergide yayımlanmış/yayına kabul edilmiş en az bir adet makale, tez ile birlikte enstitüye teslim edilmelidir. Bu dergi; SSCI (Social Sciences Citation Index), AHCI (Arts and Humanities Citation Index), SCI-Expanded (Science Citation Index) içinde tanımlanan dergilerden olmalıdır.

b) Doktora tezinden üretilmiş yurt dışındaki uluslararası kongre ve sempozyumlarda öğrenci tarafından en az bir adet sözlü bildiri sunulduğunu veya davetli konuşmacı olunduğunu belirten yazı/katılım belgesi de yayımlanmış/yayına kabul edilmiş makale şartını sağlar.

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

c) Doktora eğitimi süresince, doktora yaptığı alanda üretilmiş uluslararası hakemli bir dergide yayımlanmış/yayına kabul edilmiş en az bir adet makale, tez ile birlikte enstitüye teslim edilmelidir. Bu dergi; SSCI (Social Sciences Citation Index), AHCI (Arts and Humanities Citation Index), SCI-Expanded (Science Citation Index) içinde tanımlanan dergilerden olmalıdır.

ç) Doktora tezinden üretilmiş yurt dışındaki uluslararası kongre ve sempozyumlarda öğrenci tarafından en az bir adet sözlü bildiri sunulduğunu veya davetli konuşmacı olunduğunu belirten yazı/katılım belgesi de yayımlanmış/yayına kabul edilmiş makale şartını sağlar.

Sosyal Bilimler Enstitüsü

d) Doktora tezinden üretilmiş ve ulusal/uluslararası hakemli dergilerde yayımlanmış/yayına kabul edilmiş en az bir adet makale, tez ile birlikte enstitüye teslim edilmelidir.

e) Doktora tezinden üretilmiş yurtiçi veya yurtdışı uluslararası kongre ve sempozyumlarda öğrenci tarafından sunulan en az bir adet sözlü bildiri ve bildirinin sunulduğunu belirten yazı/katılım belgesi de yayımlanmış/yayına kabul edilmiş makale şartını sağlar.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

f) Doktora eğitimi süresince, doktora yaptığı alanda üretilmiş, birisi ulusal ve birisi de uluslararası hakemli dergilerde yayımlanmış/yayına kabul edilmiş en az iki adet makale, tez ile birlikte enstitüye teslim edilmelidir. Bir makale; SSCI (Social Sciences Citation Index), AHCI (Arts and Humanities Citation Index), SCI-Expanded (Science Citation Index), ERIC (Education Resources Information Center) içinde tanımlanan dergilerden birinde, diğer makale ise ulusal hakemli dergilerde yayımlanmış/yayına kabul edilmiş olmalıdır.

g) Doktora tezinden üretilmiş ve öğrenci tarafından sunulmuş, yurtdışı uluslararası bir adet sözlü bildiri ve bildirinin sunulduğunu belirten yazı/katılım belgesi de yayımlanmış/yayına kabul edilmiş uluslararası makale şartını sağlar. Ancak ulusal hakemli dergilerde yayımlanmış/yayına kabul edilmiş ikinci makale şartı da sağlanmış olmalıdır.

Doktora Tez Jürisi

MADDE 40- Doktora tez jürisi; danışman ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile aşağıdaki esaslara göre belirlenir:

a) Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az ikisi kendi yükseköğretim kurumu dışından olmak üzere danışman dahil beş öğretim üyesinden oluşur.

b) Program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu, tez izleme komitesi hariç, jüri (asıl+yedek) sayısının iki katı kadar jüri adayını uzmanlık alanlarıyla birlikte enstitüye önerir. Jüri Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile kesinleşir.

c) Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda Enstitü Yönetim Kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca ikinci tez danışmanı oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir.

ç) Kurum dışından seçilen öğretim üyesi diğer yükseköğretim kurumları veya yükseköğretim kurumları dışındaki kurum ve kuruluşlarda görev yapan doktor unvanına sahip uzmanlardan olmalıdır.

Doktora Tez Savunması

MADDE 41- a) Doktora programındaki bir öğrenci, elde ettiği sonuçları ilgili enstitünün belirlediği yazım kurallarına uygun biçimde yazar ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunur.

b) Doktora tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal programı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde jüri üyeleri tarafından tespit edilen bir intihalin olması halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

c) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunmasına alır. Tez savunma sınavı, tez çalışmasının sunumu ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez savunma sınavı öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

ç) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Tezi kabul edilen öğrenciler başarılı olarak değerlendirilir. Bu karar, anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin program ile ilişkisi kesilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunmada da başarısız bulunan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

Doktora Programının Süresi

MADDE 42- a) Doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır.

b) Doktora programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

c) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını veya yayın şartını birinci fıkrada belirtilen süreler sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

Doktora diploması

MADDE 43- a) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin istenen sayıda nüshasını danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin nüshalarını anabilim dalı başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye gönderir.

b) Tez savunmasında başarılı olmak ve yayın şartını da sağlamak kaydıyla doktora tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan öğrenci doktora diploması almaya hak kazanır. Enstitü yönetim kurulu başvuru üzerine teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz,

öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde program ile ilişiği kesilir.

c) Doktora diploması üzerinde anabilim dalındaki programın Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi, tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalanan nüshasının teslim edildiği tarihtir.

ç) İlgili enstitü tarafından tezin tesliminden itibaren üç ay içinde doktora tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

d) Lisans derecesi ile doktora programına başvurmuş öğrencilerden, kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayan veya doktora tezinde başarılı olamayanlara tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir. Tezsiz yüksek lisans programının gereklerini yerine getirememiş öğrencilere koşulları tamamlamak için bir yarıyıl süre verilir.

Yatay Geçiş ve İntibak

MADDE 44- Lisansüstü programlarda yatay geçiş ve intibak aşağıdaki esaslara göre yürütülür.

a) Yatay geçiş için enstitüye başvuran öğrenci, dilekçesine kayıtlı bulunduğu programda okuduğu dersleri ve aldığı notları, kayıt tarihini, okuduğu yarıyılları ve disiplin durumunu gösteren bir belgeyi eklemek zorundadır. Enstitü yönetim kurulu öğrenciden başvuru için başka belgeler de isteyebilir.

b) Lisansüstü programın başvuru koşullarını sağlamak, ders döneminde olmak, en az bir dönem ders almış olmak ve aldığı derslerin hepsinden başarılı olmak koşuluyla, not ortalaması tezli ve tezsiz yüksek lisansta 75/100, doktorada ise 85/100 ve üzeri olan öğrencilerin başvurusu kabul edilir. Yeterlilik ve tez döneminde yatay geçiş yapılamaz.

c) Enstitü yönetim kurulunda görüşölmek üzere, yatay geçiş için başvuran öğrenciler hakkında program/anabilim dalından görüş istenir. Program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu, öğrencilerin durumunu, programların ve derslerin eşdeğerlik ve yakınlıkları bakımından değerlendirerek ilgili enstitüye görüş bildirir. Program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunu görüşü ve Enstitü yönetim kurulunun onayı ile yatay geçiş kesinleşir. Yatay geçişi kabul edilen öğrencinin danışmanı ve intibakı için daha önce aldığı derslerden kredi ve başarı notuyla birlikte aktarılacak veya muaf tutulacağı dersler program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayıyla kesinlik kazanır. Yatay geçişi uygun bulunmayan öğrencilerin ise kabul edilmeme nedeni enstitüye bir rapor ile bildirilir.

ç) Bilimsel hazırlık programına ve programlar içerisinde açılan kurslara yatay geçiş yapılamaz.

d) Yatay geçiş dışında yapılacak intibaklarda bir diploma için kullanılmamış olmak koşuluyla bir öğrencinin; enstitüye asıl öğrenci olarak kaydolduğundan önceki son dört yarıyıl içinde herhangi bir yükseköğretim kurumunun lisansüstü programlarından asıl öğrenci olarak alıp başardığı dersler, enstitünün ders başarı ölçütlerini sağlaması şartıyla danışmanı ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun teklifi ve enstitü yönetim kurulunun kararıyla kayıtlı olduğu programa kredi ve başarı notuyla birlikte aktarılabilir veya muaf tutulabilir.

Özel öğrenci kabulü

MADDE 45- a) Bir yükseköğretim kurumu mezunu veya öğrencisi olup, belirli bir konuda bilgisini artırmak isteyenler, anabilim dalı başkanlığının onayı ile lisansüstü öğrencilerin aldığı derslere özel öğrenci olarak kabul edilebilir.

b) Özel öğrencilik ilgili programda doğrudan derece elde etmeye yönelik bir eğitim olmayıp süresi iki yarıyılı geçemez.

c) Özel öğrenci statüsünde ders alanlar öğrencilik haklarından yararlanamaz.

ç) Lisansüstü öğretim hakkı kazanan öğrenciler, özel öğrenci olarak aldığı derslerden notu 80/100 ve üzeri olmak koşulu ile en fazla 2 dersten muaf sayılabilir.

d) Lisansüstü programa kabul edilen öğrencilerin özel öğrenci olarak eğitim aldıkları süre lisansüstü eğitim süresinden sayılmaz.

Kayıt Dondurma

MADDE 46- Öğrenciler; hastalık, doğum, doğal afet, askerlik hizmeti, yurt dışı görevlendirmelerde mazeretin başlangıcından itibaren; eğitim-öğretime devamı engelleyen diğer nedenlerden ötürü devam edemeyecek durumda olanlar ise derslerin başlamasını takiben en geç iki hafta içinde mazeretlerini belgelendirmeleri ve enstitü yönetim kurulunca kabul edilmesi koşuluyla geçici izinli sayılabilirler. Öğrenim süresince en çok iki yarıyıl geçici izinli olunabilir. Öğrencinin geçici izinli olduğu süre normal öğrenim süresinden sayılmaz.

GEÇİCİ MADDE 1– (1) Bu Yönetmelik’le getirilmiş hükümlerin uygulanması ve belirlenmiş süreler, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 20/04/2016 tarihinden itibaren başlar. Ancak yarıyıl (dönem) esasına göre belirlenen süreler 2016-2017 güz yarıyılından itibaren hesaplanır.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte enstitülerde kayıtlı olan öğrenciler bakımından azami sürelerin hesaplanmasında daha önceki öğrenim süreleri dikkate alınmaz. Öğrencilerin, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilgili programda buldukları aşamalara göre, bu aşamaları ve programları tamamlamak için, 2016-2017 eğitim-öğretim yılından itibaren hesaplanacak olan azami süreleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Tezsiz yüksek lisans programlarında olanların, bu programı tamamlamak için azami üç yarıyıl,

b) Tezli yüksek lisans programlarında ders aşamasında olanların, bu aşamayı tamamlamak için azami dört yarıyıl, programı tamamlamak için toplam azami altı yarıyıl,

c) Tezli yüksek lisans programlarında tez aşamasında olanların, bu aşamayı ve programı tamamlamak için toplam azami dört yarıyıl,

ç) Doktora programlarına yüksek lisans derecesi ile kabul edilip ders aşamasında olanların, bu aşamayı tamamlamak için azami dört yarıyıl, programı tamamlamak için toplam azami on iki yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilip ders aşamasında olanların, bu aşamayı tamamlamak için azami altı yarıyıl, programı tamamlamak için toplam azami on dört yarıyıl,

d) Doktora programlarına yüksek lisans veya lisans derecesi ile kabul edilip ders aşamasını tamamlayan ve yeterlik aşamasında olanların, bu aşamayı tamamlamak için iki sınav hakkı, programı tamamlamak için toplam azami sekiz yarıyıl,

e) Doktora programlarına yüksek lisans veya lisans derecesi ile kabul edilip ders ve yeterlik aşamalarını tamamlayan ve tez aşamasında olanların, bu aşamayı ve programı tamamlamak için toplam azami yedi yarıyıl,

f) Sanatta yeterlik programlarına yüksek lisans derecesi ile kabul edilip ders aşamasında olanların, bu aşamayı tamamlamak için azami dört yarıyıl, programı tamamlamak için toplam azami on iki yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilip ders aşamasında olanların, bu aşamayı tamamlamak için azami altı yarıyıl, programı tamamlamak için toplam azami on dört yarıyıl,

g) Sanatta yeterlik programlarına yüksek lisans derecesi ile kabul edilip ders aşamasını tamamlayan ve tez aşamasında olanların, bu aşamayı ve programı tamamlamak için toplam azami sekiz yarıyıl; lisans derecesiyle kabul edilip ders aşamasını tamamlayan ve tez aşamasında olanların, bu aşamayı ve programı tamamlamak için toplam azami on yarıyıl,

ğ) Bilimsel hazırlık programlarında olanların, bu programı tamamlamak için azami iki yarıyıl süreleri vardır.

(3) Bu Yönetmelik’le getirilen yükümlülükler, öğrencilerin bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili lisansüstü programda tamamlamış olduğu aşamalar için uygulanmaz.

(4) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıtlı olan öğrenciler hakkında 35 inci maddenin altıncı fıkrası uygulanmaz.

(5) 06/02/2013 tarihinden önce tezsiz yüksek lisans programlarına kayıtlı olan veya mezun olan öğrencilere Madde 5’in c fıkrası uygulanmaz.